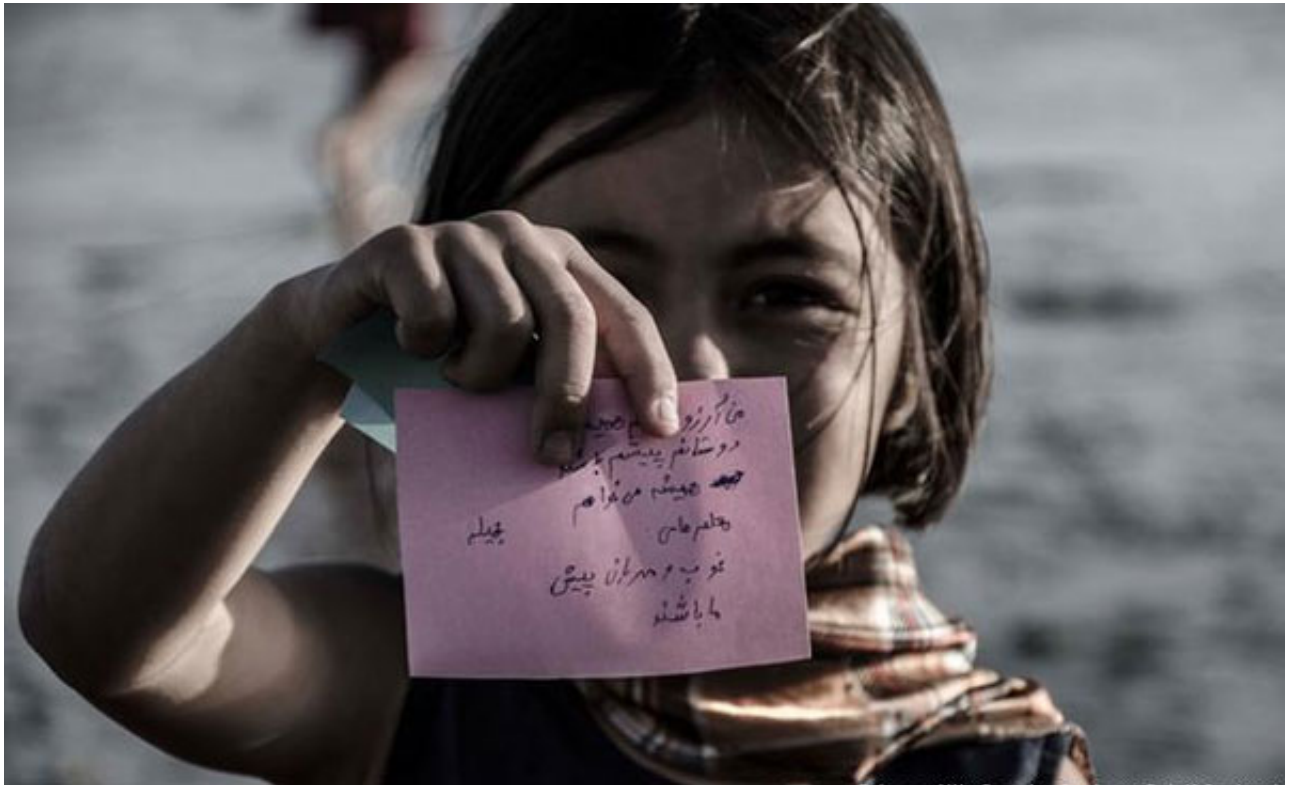

کودک بی شناسنامه پشت در کلاس درس ماند/ جرمی به نام "بی هویتی"

خبرگزاری میزان- با وجود تسهیل در ثبت نام کودکان فاقد شناسنامه اما هنوز افرادی هستند که به دلیل نداشتن هویت اجازه ورود به کلاس‌های درس را پیدا نمی‌کنند.

مادر این جمله را با خود تکرار می‌کند "من ایرانی هستم، گناه فرزند نام چيست که نمی‌توانند در کشور مادری شان درس بخوانند" و بعد سیل اشک هایش جاری می‌شود.

او ۲ فرزند پسر دارد. یکی ۱۵ ساله و دیگری ۱۱ ساله، پسرهایش به دلیل نداشتن شناسنامه هیچ گاه نتوانسته اند پشت نیمکت مدرسه بنشینند.

آن‌ها آرزوی تحصیل را در سر می‌پرورانند، اما فرصتی برای تحصیل پیدا نکرده اند.

داستان ابراهیم و اسماعیل، داستان هزاران کودک و نوجوانی است که به دلیل نداشتن شناسنامه از بسیاری از حقوق اولیه خود محروم مانده اند.

آن‌ها اکنون در شهر زاهدان زندگی می‌کنند و تلاش‌های مادرشان نیز برای گرفتن شناسنامه و یا یک تاییده برای فرستادن فرزندانش به مدرسه بی نتیجه باقی مانده است.

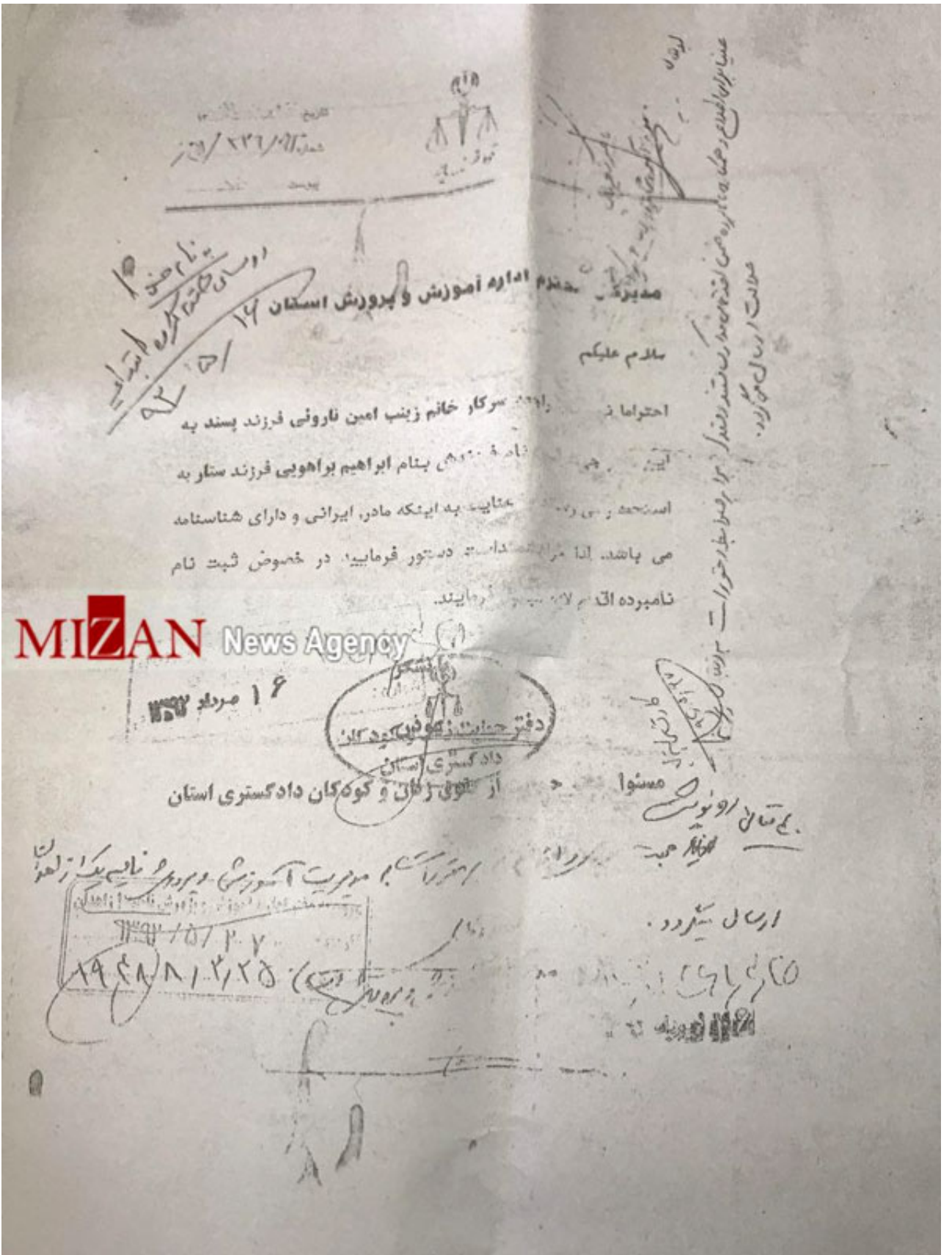
زینب، ۴۱ ساله و متولد شهر زاهدان است. او در گفت و گو با خبرنگار گروه جامعه خبرگزاری میزان در رابطه با وضعیت فرزندانش خود می‌گوید: همسر من اهل کشور افغانستان بود. به اصرار پدرم با او ازدواج کردم و این ازدواج ثبت نشد. زمانی که دارای فرزند شدیم، موفق نشدم برای آن‌ها شناسنامه ایرانی بگیرم و از آنجا بود که مشکلات ما آغاز شد.

وی می‌افزاید: بعد از چند سال، همسرم به یکباره ایران را ترک کرد و من به صورت غیابی از او جدا

شدم، اما هنوز تکلیف فرزندانم مشخص نیست. آنها بدون داشتن هویت نه می‌توانند درس بخوانند و نه می‌توانند حتی دفترچه بیمه داشته باشند.

زینب با اشاره به تلاش‌هایی که برای تحصیل فرزندانش داشته است می‌گوید: اسماعیل و ابراهیم علاقه زیادی به درس خواندن داشتند. آنها دائم اصرار می‌کردند که برای تحصیلشان کاری کنم و من برای اینکه راهی پیدا کنم، پس از طی مراحل قانونی، سال ۹۲، نامه‌ای از دادگستری زاهدان گرفتم که در این نامه خطاب به مسئولان اداره آموزش و پرورش زاهدان تاکید شده بود که اجازه تحصیل ابراهیم، فرزند کوچکم داده شود، اما باز هم این اتفاق نیافتاد. چند روز فرزندم پشت در کلاس درس ماند و او را به کلاس راه ندادند.

هر جمله‌ای که می‌گوید، نگاهی به دو پسرش می‌کند که لباس بلوچی بر تن دارند.

ترک‌های دستش، گویای روزهای سختی است که پشت سر گذاشته است. در سن ۴۱ سالگی به مانند پیر زنی ۶۰ ساله می‌ماند، زیرا تمام سال‌ها به تنهایی بار زندگی را بر دوش کشیده است.

در میان صحبت‌های مادر، اسماعیل، پسر بزرگ زینب به میان بحث می‌آید و می‌گوید: مادرم همیشه می‌گوید که شرمنده ما است و از اینکه نتوانسته برای تحصیل ما کاری کند، ناراحت است.

وی می‌افزاید: از زمانی که ابراهیم به دنیا آمد، پدرم ما را ترک کرد. او اهل کشور افغانستان بود، اما ما در ایران متولد و بزرگ شده ایم. آرزوی ما داشتن شناسنامه ایرانی است، آرزویی که تحقق آن بعید به نظر می‌رسد.

اسماعیل از روزهای دشواری می‌گوید که پشت سر گذاشته و می‌گوید: بعد از اینکه موفق نشدم درس بخوانم، تصمیم گرفتم کار کنم، اما کسی حاضر نبود به یک فرد بی هویت کار دهد. روزها به دنبال کار بودم تا یک نفر که خودش هم اهل سیستان و بلوچستان است و به دلیل بی شناسنامه بودن، خودش از بچگی با درد بی هویتی آشنا بود، پذیرفت که من در مغازه تعویض روغنی او کار کنم.

اسم مغازه تعویض روغنی را که به زبان می‌آورد، چند ثانیه‌ای مکث می‌کند، گویا دیگر قادر به صحبت کردن نیست.

به دستانش نگاه می‌کند و می‌گوید: من هم می‌توانستم درس بخوانم و مهندس و یا پزشک شوم، اما جرم من بی هویت بودنم است.

بیشتر بخوانید: آخرین وضعیت صدور مدارک هویتی برای فرزندان متولد شده از مردان غیر ایرانی

بیشتر بخوانید: سرشماری زنان ایرانی ازدواج کرده با مردان غیر ایرانی / ۳ استان رکورد دار ازدواج دختران با مردان خارجی

در حال حاضر آمار دقیقی از افراد بی هویت در کشور موجود نیست و بر اساس آمار در استان‌های قم، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان بیشترین افراد بی هویت زندگی می‌کنند.

احمد میدری، معاون رفاهی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در رابطه با وضعیت افراد بی هویت به خبرنگار گروه جامعه خبرگزاری میزان می‌گوید: بر اساس قانون مدنی اگر زن ایرانی با مرد غیر ایرانی ازدواج کند، فرزند آن‌ها نمی‌تواند تابعیت ایرانی داشته باشد و به همین خاطر نیز شاهد هستیم که تعداد قابل توجهی کودک و نوجوان فاقد شناسنامه در کشور زندگی می‌کنند.

معاون رفاهی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به وضعیت دریافت شناسنامه برای فرزندان زنان ایرانی و مردان غیر ایرانی می‌گوید: فرزندان این افراد تا زمانی که به سن ۱۸ سالگی نرسند نمی‌توانند تابعیت خود را انتخاب کنند.

در همین رابطه، جلیل رحیمی جهان آبادی، نماینده تربیت جام، تایباد و باخرز در مجلس نیز به خبرنگار گروه جامعه خبرگزاری میزان می‌گوید: مجلس رسیدگی به وضعیت تابعیت فرزندان مادران ایرانی و پدر غیرایرانی را در دست بررسی دارد و اعتقاد ما این است که ضعف‌های گذشته باید برطرف شود.

وی در خصوص تعداد افراد فاقد شناسنامه در کشور می‌گوید: پیش از این مجلس طرحی را دنبال می‌کرد و آن زمان اعلام شد که آمار افراد فاقد شناسنامه، بیش از یک میلیون نفر است، اما مسئولان دولت به ما اعلام کردند که این آمار صحت ندارد. در این شرایط، اما باید به این موضوع توجه شود که آمار افراد فاقد شناسنامه در کشور قابل توجه است و باید به مشکلات این افراد رسیدگی شود.

به دلیل نداشتن هویت، علاوه بر اینکه کودکان و نوجوان زیادی از اولیه‌ترین حقوق خود از جمله تحصیل، معیشت و بهداشت محروم شده‌اند، نهادهای حمایتی نیز هیچ کمکی به آنها نمی‌کنند. افراد فاقد هویت هیچ جایی در آمار کمیته امداد امام خمینی (ره) و یا سازمان بهزیستی ندارند.

فاطمه دانشور، رئیس سابق کمیته اجتماعی شورای شهر تهران و مدیرعامل موسسه خیریه مهرآفرین در رابطه با وضعیت افراد بی هویت در کشور به خبرنگار گروه جامعه خبرگزاری میزان می‌گوید: افرادی که دارای مادر ایرانی و پدر غیر ایرانی هستند به نوعی، زاده ایران بوده و بی هویت ماندن آنها می‌تواند در آینده، تبعات زیادی را به همراه داشته باشد.

وی می‌افزود: افراد بی هویت علاوه بر اینکه رنج بی هویتی را تحمل می‌کنند به یک بار روانی دچار بوده و به دلیل تحقیر شدگی طولانی مدت در طی مسیر رشد خود، همواره با حس مازاد بدون مواجه هستند.

رئیس سابق کمیته اجتماعی شورای شهر تهران با اشاره به طرح وزارت تعاون برای شناسایی مادرانی که با مردان غیر ایرانی ازدواج کرده‌اند می‌گوید: وزارت تعاون برای شناسایی مادران ایرانی که با مردان غیر ایرانی ازدواج کرده‌اند فراخوان داد، اما به این خاطر که این فراخوان بسیار ضعیف بود، تعداد اندکی از افراد متوجه شدند که باید برای قرار گرفتن در آمار، ثبت نام انجام دهند.

دانشور می‌افزاید: این افراد نه روزنامه می‌خوانند و نه مجله و نحوه اطلاع رسانی به آنها باید به نوعی باشد که از فراخوانها مطلع شوند. همچنین باید به این موضوع توجه شود که بسیاری از افراد فاقد شناسنامه به دلیل ترس از رد مرز شدن، حاضر به معرفی خود نیستند.

وی با ارائه پیشنهادی مبنی بر اختصاص کارت ملی به تمام افراد جامعه می‌گوید: می‌توان با بهره‌گیری از راهکاری، مشکل افراد فاقد هویت را برطرف کرد. همانند بسیاری از کشورها، باید کارت ملی به همه افراد تعلق گرفته و تنها شناسنامه برای کسانی باشد که تابعیت ایران را دارند.

رئیس سابق کمیته اجتماعی شورای شهر تهران می‌افزاید: کارت ملی‌ها هم می‌تواند سطح بندی شود. با این روش تمام افراد می‌توانند از حقوق اولیه بهره‌مند شوند.

تعداد کودکان بی شناسنامه کم نیستند، آنها نه جایی در آمار دارند و نه از حقوق اولیه برخوردارند.

بر اساس بند ۲ ماده ۹۷۶ قانون مدنی ایران تابعیت ایرانی از طریق مادر به فرزندان متولد شده در ایران منتقل نمی‌شود و فرزندان زن ایرانی دارای همسر بیگانه فقط در صورتی ایرانی محسوب می‌شوند که تا سن ۱۸ سالگی در ایران بمانند.